



gemeente
Het Hogeland



Gemeente
Westerkwartier



gemeente
Oldambt



Gemeente Pekela



GEMEENTE

Stadskanaal



provincie
groningen

Ministerie Justitie en Veiligheid
Minister Yeşilgöz-Zegerius
Staatssecretaris Van der Burg
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Datum: 8 januari 2024

Aantal bijlagen: -

Behandeld door: [REDACTED]

Telefoon: [REDACTED]

Email: [REDACTED]

Onze referentie: Z/24/O55286

Uw referentie: -

Sector/dienst Directie

Team: Directie

Onderwerp: Steun aan gemeente Westerwolde

Geachte minister en geachte staatssecretaris,

De situatie in en rond de opvanglocatie en het aanmeldcentrum Ter Apel is kritiek. De maximale bezetting van deze opvanglocatie (2.000 asielzoekers) wordt al geruime tijd fors overschreden. Dit blijft niet zonder ernstige consequenties. De opvang voldoet niet aan eisen van hygiëne, is fysiek en sociaal onveilig en voldoet niet aan basale eisen van bed, bad en brood. Dit geldt in het bijzonder voor het aantal asielzoekers waaraan boven de maximale capaciteit opvang wordt geboden. Wij vinden het onbegrijpelijk en onacceptabel dat dit in ons land kan gebeuren.

Toch is de locatie in Ter Apel de afgelopen jaren het gezicht geworden van opvang van asielzoekers die ontoereikend en onveilig is en die de grens van het aanvaardbare overschrijdt. Wat ons betreft is dit niet de wijze waarop een beschaaft land moet omgaan met mensen die gebruik maken van hun recht om asiel aan te vragen in Nederland en die daarom onze zorg en bescherming het meest nodig hebben.

De Groninger gemeenten, Veiligheidsregio Groningen en de Provincie Groningen hebben eind december kennisgenomen van het kort geding dat de gemeente Westerwolde aanspant tegen het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA). Dit kort geding ziet op het niet nakomen door het COA van de afspraak in de bestuursovereenkomst tussen de gemeente Westerwolde en COA over het maximumaantal asielzoekers (2.000) dat zich in het aanmeldcentrum in Ter Apel mag bevinden.

De gemeente Westerwolde heeft de afgelopen jaren herhaaldelijk en indringend gesproken met het COA over het herhaaldelijk niet naleven van afspraken en heeft het COA al eerder in gebreke gesteld. Wij kunnen niet anders dan constateren dat de gemeente Westerwolde haar verplichtingen op basis van de bestuursovereenkomst nakomt, terwijl het COA keer op keer in gebreke blijft.

De Groninger gemeenten, de veiligheidsregio en de provincie staan vierkant achter de gemeente Westerwolde. Dat deden we al en dat zullen we blijven doen. We hebben vorig jaar een bestuursakkoord met het kabinet gesloten waarin is vastgelegd dat de Groninger gemeenten meer opvang voor asielzoekers bieden dan op basis van de landelijke verdeelsleutel van hen mag worden verwacht.

We wilden het voorbeeld geven hoe je als overheden gezamenlijk verantwoordelijkheid kan nemen in de opgave waar we met elkaar voor staan. We zien ook dat diverse (maar niet alle) gemeenten elders in het land, groot en klein, hun verantwoordelijkheid nemen. Het kan dus wel! En dat sterkt ons in de overtuiging dat het een kwestie is van willen, niet een kwestie van kunnen.

De frustratie is daarom groot dat de zogenoemde 'spreidingswet' nog steeds niet effectief is, zoals eerder ook bepleit door Groninger gemeenten, de provincie Groningen en de Vereniging Groninger Gemeenten. Maar ook door de VNG, het IPO, het Veiligheidsberaad en de Commissarissen van de Koning.

Onze inspanningen en die van andere welwillende gemeenten in het land bleken tot op heden niet genoeg. Méér was en is nodig en bij gebrek aan inzet in andere delen van het land, hebben de negen andere Groninger gemeenten de afgelopen weken wederom honderden plaatsen noodopvang geregeld om Ter Apel en Westerwolde te ontlasten, nog eens bóvenop onze afspraken in het bestuursakkoord. De limiet van onze mogelijkheden is daarmee inmiddels wel bereikt.

We hebben vele gesprekken gehad met het ministerie, over onder andere de behoefte aan meerdere aanmeldcentra in het land; we hebben hulp gevraagd zoals bijstandsverzoeken aan defensie door de Veiligheidsregio, welke steeds zijn geweigerd; we hebben keer op keer in diverse gremia, aan en via de media, aan de politiek uitgelegd wat de schrijnendheid van de situatie in het opvangcentrum was en is. Echter dit heeft niet geleid tot een veranderde situatie.

De ontstane situatie gaat ten koste van de leefbaarheid in de gemeente Westerwolde; gaat daar ten koste van inwoners en bedrijven en ten koste van een samenleving waar de rek inmiddels geheel uit is.

We hebben te maken met een situatie die naar onze overtuiging willens en wetens dagelijks in stand wordt gehouden door het (demissionaire) kabinet, de landelijke volksvertegenwoordiging die elkaar in de greep houdt en de gemeenteraden in het merendeel van de gemeenten in het land. De Tweede Kamer verkiezingen hebben niet bijgedragen aan een structurele oplossing voor de opvangcrisis in de asielketen. Sterker nog, de oplossing lijkt verder weg dan ooit. Het beperken van de zogenaamde 'instroom' is weliswaar politiek het thema voor de nabije toekomst, het opvangen van asielzoekers die zich nu al in ons land bevinden is nu de plicht van onze samenleving. Een samenleving die zich van oudsher sterk maakt voor vrede en veiligheid.

Het ontbreekt kabinet, bewindslieden, provincies en veel gemeenten aan effectieve daden. Wat in Groningen namens het Rijk en het COA wordt gezegd, en soms zelfs wordt beloofd, sluit niet aan bij wat vervolgens wordt gedaan. Ons bekruipt al langer het gevoel dat bij het verlaten van de provincie de gemaakte afspraken, de toezeggingen en zelfs de beloften al zijn vergeten.

Een té groot deel van het land kijkt vooral toe en wendt het hoofd af. Binnenskamers worden in Groningen de emoties getoond, de stevige woorden gesproken, wordt de boosheid vormgegeven. De opsomming van alle organisaties die deze mening delen loopt op.

Er is sprake van pure onwil is onze stellige overtuiging, niet van overmacht. Het wordt blijkbaar normaal gevonden dat in Ter Apel dagelijks een bestuursovereenkomst wordt geschonden. De asielzoekers verliezen, de inwoners van Westerwolde en de provincie Groningen verliezen. De hulpdiensten, de gezondheidszorg, het onderwijs, etc. staan aanhoudend onder een enorme druk die elders in het land niet wordt gevoeld. Dat steekt, dat doet pijn!

Nu zijn we aanbeland op het punt dat de gemeente Westerwolde zich tot de rechterlijke macht wendt. Dit zou niet nodig moeten zijn, maar wij vinden dit een inmiddels begrijpelijke stap die wij ondersteunen. Het zijn hier weliswaar twee overheden die tegenover elkaar staan, maar intussen voelen ook de inwoners van de gemeente Westerwolde en de provincie Groningen zich in de steek gelaten door de rest van het land. Wij kunnen in Westerwolde en Groningen niet steeds aan het onmogelijke worden gehouden. Afspraak is afspraak, ook als het gaat om het bijdragen aan de asielopvang. En laten we die op z'n minst nakomen met elkaar.

Onderwerp: Steun aan gemeente Westerwolde

Met vriendelijke groet,

De burgemeesters in Groningen
De Commissaris van de Koning



|



Deze brief is in afschrift verzonden aan:
- burgemeester gemeente Westerwolde